

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Мария Цекова, д.м.н

Относно: дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“ на тема: „СТ ангиографията в стратификацията на болни с интермедиерен риск за ИБС“

На д-р Живка Стойкова – докторант към Катедра „Кардиология, пулмология и ендокринология“, Медицински Университет – Плевен, за присъждане на научна степен „ДОКТОР“

Значимост и актуалност на темата: Исхемичната болест на сърцето е една от водещите причини за заболеваемост и смъртност както в световен мащаб, така и в България. Водещото място, което отреждат на нашата страна в Европа, по тази печална статистика поставя въпроса за своевременната и точна диагностика и лечението особено актуален в съвременните условия проблем. Коронарната ангиография е „златен стандарт“ в диагностичния процес на коронарната атеросклероза, но инвазивният ѝ характер възпрепятства използването ѝ като методика на първи избор при диагностициране на ИБС. Развитието на компютърната томография и въвеждането на 64 - детекторните СТ томографи направиха възможна адекватната визуализация на коронарните артерии и въведоха метода в диагностичния алгоритъм при ниско – рискови пациенти за исхемична болест на сърцето. Все още, обаче, е спорна приложимостта на СТ при болните с интермедиерен риск за исхемична болест, както и при тези след реваскуларизация. Разработеният дисертационен труд разглежда именно тази група от пациенти, като разделянето им според клиничната симптоматика, проведената реваскуларизацията и степента на засягане от коронарна атеросклероза позволява сравнение на сензитивността, специфичността, позитивната и негативна предиктивна стойност в отделните подгрупи и оценка на диагностичната точност на СТ ангиографията в хетерогенната

Цел и задачи:

Целта на проучването е ясно формулирана – да се оцени диагностичната точност на СТ ангиографията при пациенти с интермедиерен риск за ИБС, чрез директно сравнение спрямо конвенционалната ангиография.

Задачите /четири на брой/ са ясно и точно формулирани. Пряко насочени към постигане на избраната цел. Чрез изпълнението им се демонстрират сензитивността, специфичността, негативната и позитивна предиктивна стойност на методиката в изследваната група от пациенти и в отделните подгрупи.

Материал и методи:

Д-р Стойкова анализира резултатите от проследяването на 213 пациента, при които е проведена СТ ангиография и конвенционална ангиография в СБАЛССЗ „Света Екатерина“ от 2005г до 2014г. Статистическият пул от изследвани дава възможност за достоверен анализ и изводи със статистическа значимост.

Проучването е комплексно по отношение на изучавания обект и предмет, репрезентативно и изчерпателно за времето на наблюдение.

СТ ангиографията е сравнена с конвенционалната ангиография при няколко групи пациенти:

- С нестабилна и със стабилна ангина
- С единоклонова, двуклонова, триклонова коронарна болест
- Със стволова стеноза
- След оперативна и интервенционална реваскуларизация
- При пациенти без налична коронарна атеросклероза

Изследвани са сензитивността, специфичността, негативната и позитивна предиктивна стойност на СТ ангиографията в отделните подгрупи от пациенти.

Използват се:

- Социологични методи (проучване на документацията)
- Клинични и инструменталини методи за диагноза

- Инвазивни методи
- Статистически методи – използван е SPSS v19, изследван е Кappa коефициент, crosstabulation на базата на която е изчислена сензитивност, специфичност, негативна и позитивна предиктивна стойност.

Резултати от проучването:

В тази част от дисертационния труд са изнесени резултатите, получени при статистическата обработка на събрания материал. Д-р Стойкова представя резултатите в 40 таблици и 16 фигури.

В изследваната извадка преобладават пациентите от мъжки пол, като всички включени в проучването са с над 3 рискови фактора за исхемична болест - преобладават артериална хипертония, дислипидемия и възраст >55 г. Основният процент на изследвани пациенти са със стабилна ангина, като при общо 101 пациента е била проведена реваскуларизация. Доминират тези с едноклонова или триклонова коронарна болест и при по – голямата част от тях изследването е проведено след 2009г на 320 - срезов компютърен томограф. Прави впечатление, че при около 46% от пациентите има наличие на калции по коронарните артерии, като при 20% той затруднява интерпретацията на образа.

Дискусия и анализ на резултатите:

Разделянето на болните на групи по отношение на клиничната симптоматика и анатомичната находка позволява подробен анализ на резултатите от методиката и определяне на основните групи пациенти, при които приложението ѝ е оправдано.

Както в изследваната група пациенти, така и във всичко подгрупи се наблюдава високо ниво на съгласуваност между резултатите от СТ ангиографията и конвенционалната ангиография. Прави впечатление високото ниво на сходни резултати при пациентите след интервенционална и оперативна реваскуларизация.

Сензитивността на СТ достига до 93% в цялата изследвана група, като тя е над 90% както при пациентите със стабилна ангина, така и при тези с

нестабилна ангина. Негативната предиктивна стойност на метода е 69% за цялата изследвана група, а позитивната предиктивна стойност е 89%. При пациентите със стабилна ангина негативната предиктивна стойност е 73%, като тя е значително по – висока спрямо тази при болните с нестабилна ангина.

При всички изследвани групи, обособени на базата на анатомични критерии, сензитивността на СТ ангиографията достига близо 100%.

Негативната предиктивна стойност е 100% при болните с чисти съдове и при двуклоновите пациенти, като при едноклоновите няма достатъчен брой болни, за да бъде изчислена. При всички групи от болни, освен при тези без значими лезии по коронарните артерии, позитивната предиктивна стойност е над 90%.

Що се отнася до изследваните болни след оперативна или интервенционална реваскуларизация, позитивната предиктивна стойност е близо 100%, негативната предиктивна стойност е по – ниска при болни след оперативна реваскуларизация, но при тези с интервенционална такава, тя достига до 100%. Сензитивността и при двете групи е 100%, като специфичността е по – висока при пациентите след АСВ – 100%, спрямо тези след ПКИ - 60%.

В отделна група са разгледани пациентите, при които има проведен стрес – тест, като съвпадението на очакваните резултати при стрес – теста и селективната коронарна ангиография има при 40% от пациентите, като този процент при СТ/ СКАГ е 95%.

Изводи:

Направените изводи са седем на брой и отговарят на получените резултати. Изводи 1 и 2 могат да бъдат обединени, тъй като принципно се отнасят за представителността на извършеното проучване.

Приноси:

От изведените приноси с оригинален характер с най-голямо значение са 1,3,6 и 7. Приноси 4 и 5 могат да бъдат обединени, тъй като отчитат единакъв подход при две групи болни. От приносите с потвърдителен характер от основно значение са 2,4 и 5. Като цяло приемам приносите, които е

представила дисертантката, както в научно – теоретичен, така и в приложен план.

Забележки: Основните забележки, които бяха направени в хода на процедурата, са взети под внимание от дисертанта и са отстранени във варианта, представен за рецензия. Все пак има още няколко, които са несъществени, но би било добре да се вземат под внимание при окончателното оформяне на дисертационния труд.

- Някои от съкращенията са на кирилица, други на латиница.
- Наблюдават се някои стилистични неточности.

Заключение: *По значимост, актуалност, мащабност и оригиналност труда търт притежава всички качества на дисервация за придобиване на НОС „Доктор“. Гласувам с положителен вот за присъждане на научно образователната степен Доктор на д-р Живка Стойкова.*

12.01.2016

Проф. д-р Мария Цекова, дмн.....

